

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
3132-12

meddelad i Stockholm den 5 december 2012

SÖKANDE

1. AA

2. BB

3. CC

4. DD

5. EE

Ombud för 2–5: Advokat Mats Aronson
Amber Advokater i Jönköping KB
Box 2023
550 02 Jönköping

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljödepartementet) beslut den 8 mars 2012, M2010/4210/Ma/P,
i fråga om detaljplan för del av Arentorp 5:1, Sankt Anna, Söderköpings kommun

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

Dok.Id 127191

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Sökandena ansöker om rättsprövning och yrkar att regeringens beslut ska upphävas. De anför bl.a. följande.

När de förvärvade fastigheterna Arentorp 5:29–5:33 var säljaren mycket angelägen om att de skulle ansvara för och upprätthålla miljön runt gården Björnvik. Mot ersättning erhöll de nyttjanderätt till området N enligt karta som bifogades köpeavtalen. Överenskommelsen resulterade även i områdesbestämmelser som tillkom 1995. Tomtägarna bildade Björnviks Miljövårdsförening, vilken därefter noggrant har vårdat området med den gemensamhetsanläggning som inrättats på deras initiativ. Deltagarna i gemensamhetsanläggningen har betalat en engångsersättning för det område som ägaren till fastigheten Arentorp 5:1 avstått från att använda eller exploatera. Detaljplanen innebär ett avsevärt intrång i deras rätt att nyttja området. Varken kommunen eller länsstyrelsen har tagit hänsyn till den existerande gemensamhetsanläggningen, deras nyttjanderätt eller de skäl som låg bakom anläggningen och områdesbestämmelserna.

Det är inte kommunen som har intresse av att få igenom detaljplanen utan initiativet är privat och kommer från den nya ägaren till Arentorp 5:1, vilket bl.a. framkommit genom att den nya ägaren står för kostnaderna för framtagandet av detaljplanen. Detta innebär att det inte är allmänna intressen som står mot enskilda utan i stället enskilda intressen mot enskilda. Regeringens beslut motsvarar inte en sådan rimlig avvägning av motstående intressen som ska göras enligt plan- och bygglagen (1987:10) och skälig hänsyn har inte tagits till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande. Beslutet strider även mot regeringsformens bestämmelser om egendomsskydd.

Det är inte möjligt att bygga sjöbodrar och brygga enligt den beslutade planen utan stora ingrepp i naturen och det finns i dag inte någon naturlig väg till det område som utpekats som lämpligt för placering av denna bebyggelse. Anläggandet av en

transportväg för maskiner och byggmaterial måste även det prövas från bl.a. miljösynpunkt. Inte heller har förekomsten av fridlysta djurarter beaktats. Både väster och öster om gemensamhetsanläggningen finns områden som är betydligt bättre lämpade för anläggande av nya sjöbodar och bryggor. Regeringens beslut strider mot flera av miljöbalkens allmänna hänsynsregler och grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut får en enskild ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen. Enligt 7 § ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringen beslut om beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Högsta förvaltningsdomstolen gör följande bedömning.

De i målet tillämpliga planbestämmelserna är allmänt hållna och ger myndigheterna ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. Detsamma gäller de bestämmelser i miljöbalken som åberopas. Det har i målet inte kommit fram att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som finns i planärenden eller att det vid handläggningen förekommit något fel som kan ha påverkat utgången i ärendet.

Mål nr
3132-12

Regeringens beslut kan därför inte anses strida mot någon rättsregel på det sätt som sökandena angett. Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

Mats Melin

Gustaf Sandström

Olle Stenman

Erik Nymansson

Elisabeth Rynning

Andreas Sundberg

Föredragande justitiesekreterare

Avd. I

Föredraget 2012-11-14